A°. 1836. N°. 109.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 10 September.

FRANKFORT, den 7den September.

Uit Weenen wordt den 31sten Augustus geschreven, dat de post van Konstantinopel aldaar is aangekomen, doch niets van bijzonder belang heeft medegebragt. De Sultan was in onderhandeling met de eigenaars van het Marseillesche stoomschip le Phocéen, die voor dit prachtig vaartuig den prijs van drie millioen piasters vragen. De Turksche regering bezit tegenwoordig slechts twee stoombooten, die oud zijn en herstelling noodig hebben. Eene nieuwe soort van hervorming wordt tegenwoordig in Turkije ingevoerd. Men bouwt namelijk aan den Bosporus eene schipbrug tusschen Galata en Konstantinopel, bij Met-Skeleszi, waardoor de beide gedeelten der stad nader tot elkander gebragt worden. Dit is van groot belang voor Konstantinopel.

— De Oostenrijksche dagbladen melden, dat de aartsbisschop en primaat van Gallicie den 21sten Augustus te Lemberg aan de vaders van het gezelschap van Jezus de fraai gebouwde voormalige kerk dezer orde met behoorlijke plegtigheid heeft overgegeven. De godsdienst in deze kerk zal nu, even als voor 63 jaren, weder door priesters van deze orde bezorgd worden.

— Daar de zilversmid te Munchen, die de wonderdadige medaille ter eere van de onbevlekte ontvankenis van *Maria* vervaardigde, verzuimd heeft om daartoe een privilegie te vragen, hebben verscheidene andere zilversmeden ze bij duizenden nagemaakt en ongewijd in omloop gebragt. De uitgever der medaille is daarover klagtig gevallen.

— In Dalmatie leeft tegenwoordig te Cunovaz, eene bergstreek van Carino, *Vassigl Chiosso*, die in Februarij des jaars 1720 geboren is. Hoezeer 116 jaar en 6 maanden oud, verzorgt hij nog zijne huishoudelijke zaken, en verzuimt niet, zijn vee dagelijks op de weide van den omtrek te drijven. Zijn geheugen is goed, zijn oog krachtig, en er ontbreken hem slechts twee tanden. Men kan hem op verre na zijnen hoogen ouderdom niet aanzien. Hij heeft eenen zoon, die ook reeds 70 jaar oud is. Hij houdt de vaak onmatige Morlachische drinkgelagen, zonder het minste nadeel te bespeuren, uit. Bij de menigvuldige gezondheden, die [illegible] worden, laat hij zich in het [illegible] door niemand overtreffen, en als hij tot zingen uitgenoodigd wordt, laat hij, even als ieder ander, zijne welluidende stem hooren.

— De Russische gezant aan het Oostenrijksche hof zal zich, na afloop der krooningsplegtigheid te Praag, naar Warschau begeven, ten einde aldaar Z. M. den Keizer van Rusland te verwachten en zijne opwachting te maken.

— Uit Stokholm wordt gemeld, dat de heer *van Hochschild* tot Zweedsch gezant te 's Gravenhage is benoemd; terwijl de graaf *Wrangel*, gewezen zaakgelastigde aldaar, voor eenige maanden in dezelfde hoedanigheid naar Hamburg is verplaatst.

ZWITSERLAND.

De *Zwitsersche Beobachter* meldt: De landdag heeft besloten, om het adres der volksvergadering te Falwijl, wegens de daarin voorkomende onbetamelijke taal, niet aan te nemen.

BERLIJN, den [illegible] September.

Het ambtsblad der Koninklijke regering te Potsdam behelst het volgende: Het Koninklijke kamergerigt wordt, ten gevolge eener Koninklijke kabinets-order van den 19den Junij ll. aangeschreven, om in alle voorkomende gevallen en ambtelijke stukken zich te onthouden, aan de belijders van de Joodsche Godsdienst de benaming Mozaische of oudtestamentaire geloofsgenooten te geven, en zich, in plaats daarvan, waar het de geloofsbetrekkingen geldt, te bedienen van de uitdrukking: Joden, of Joodsche Godsdienst, Joodsch geloof enz. Bij voormeld Koninklijk bevel is tevens de naauwkeurige naleving aanbevolen van de kabinets-order van 30 November 1828, waarbij bepaald is, dat de Joden geen christelijke voornamen mogen voeren, en de beambten van politie naauwkeurig moeten toezien, dat deze ongeregeldheid niet verder plaats hebbe.

PARIJS, den 6den September.

Volgens onderscheidene dagbladen, kan men thans aannemen, dat het nieuwe ministerie aldus zal zamengesteld zijn:

Molé, minister van buitenlandsche zaken en raadspresident; *Gasparin*, van binnenlandsche zaken; *Duchâtel*, van finantien; *Persil*, van justitie; *Guizot*, van het openbaar onderwijs; *Rosamel*, van marine. De maarschalk *Soult* is tot minister van oorlog bestemd. Daar hij zich echter niet te Parijs bevond, weet men niet of hij den post zal aannemen. Indien hij bedankt, denkt men, dat de generaal *Guilleminot* minister van oorlog zal worden.

Donderdag aanstaande zullen waarschijnlijk de benoemingen in den *Moniteur* worden bekend gemaakt.

N. S. De maarschalk *Soult* is te Parijs aangekomen, hetwelk doet denken, dat hij den post van minister van oorlog aanneemt, daar hij, zoo als men verzekert, naar Parijs is ontboden alleen ingeval hij in het ministerie mogt willen komen.

Wat den heer *Molé* aangaat, die thans tot minister van buitenlandsche zaken en raadspresident bestemd is, kan men het, volgens het meest algemeene gevoelen daarvoor houden, dat hij nimmer eene voor het vaste land van Europa ongunstige staatkunde zal volgen. Hij is in de staatsschool van *Napoleon* opgevoed, en onder hem zal de tegenwoordige alliantie met Engeland zich zeker niet uitbreiden. De heer *Molé* zal deze alliantie als eene bestaande daadzaak, als eene achtingswaardige overeenkomst aannemen; maar hij zal geen Europeesch belang daarvoor opofferen, en hierin onderscheidt hij zich aanmerkelijk van den heer *Thiers*. De heer *Guizot* zal met den heer *Molé* het hoofdbestanddeel van het nieuwe ministerie uitmaken. Men denkt, dat de heer *Guizot* thans meer dan voorheen trachten zal om zich bij den Koning aangenaam te maken. De heer *Molé* staat met den Koning sints lang in de beste verstandhouding. Het nieuwe ministerie zal gewis met sterkere overtuiging dan onder den heer *Thiers* tegen de revolutionaire propaganda optreden.

Men zou gaarne gezien hebben, dat de heer *de Montalivet* in het nieuwe ministerie was overgegaan; doch de daartoe aangegane onderhandelingen zijn mislukt.

— Eergisteren avond en dezen nacht is de politie weder bijzonder in de weer geweest. De posten van de nationale garde en van de linietroepen zijn versterkt geworden, en de troepen in hunne kwartieren onder de wapens gehouden. Talrijke patroeljes infanterie en kavallerie zijn gedurig rondom het kasteel van Neuilly in beweging geweest, en 's nachts om twee uur zijn de posten eerst weder ingetrokken. De regte oorzaak van dien maatregel is nog niet bekend; doch men spreekt weder van komplotten, en er zijn ook werkelijk weder een aantal personen in hechtenis genomen.

— Men heeft de dagbladen uit Madrid tot den 28sten Augustus ontvangen. Men vindt daarin de dekreten waarbij de ongehuwde leden van de militie en de weduwenaars zonder kinderen onder dezelve, van 18 tot 40 jaar, worden mobiel verklaard, om tegen de muitelingen te dienen, en voorts eene nieuwe ligting van 50,000 man van 18 tot 40 jaar, ten behoeve van het leger wordt bevolen.

De junta's van Saragossa en Grenada hebben, even als die van Malaga, verklaard, vooreerst de magt in handen te willen blijven houden; doch elders hebben de junta's, welke in den laatsten tijd ontstaan waren, zich ontbonden. Te Grenada heeft de junta alle goederen der geestelijkheid [illegible] groote menigte gouden en zilveren vaten, die bij eenen geestelijke geborgen waren, in beslag genomen, de voortzetting van eene gedwongene leening van verdachte lieden bevolen, de tienden, welke de landbouwers aan de parochien gaven, afgeschaft; alsmede de subsidien en de jaargelden welke aan de geestelijkheid betaald werden.

's GRAVENHAGE, den 8sten September.

Bij Koninklijk besluit is, in zoo verre bij wijziging van Zr. Ms. besluit van 20 Junij 1836, het departement van oorlog gemagtigd geworden, om zoodanige miliciens der buitengewone ligting van 1831, aan welke, ten gevolge van eene verkeerde opvatting van Zr. Ms. besluit van 17 November 1835, No. 8, even als aan de miliciens der ligtingen van 1827, 1828, 1829 en 1830, het onbepaald verlof alreeds mogt zijn verleend geworden en die, na hunne terugkomst in hunne haardsteden, gehuwd zijn, posten, bedieningen, of een vast bestaan hebben verkregen, of wier tegenwoordigheid voor het onderhoud van derzelver familien of betrekkingen, hoogst noodzakelijk kan worden geacht, voor zoo verre zij zich daartoe reeds mogten hebben aangemeld, of daartoe

verder mogten aanmelden, bij het voortdurend genot van dat gunstbewijs te handhaven.

— Door Z. Exc. den directeur-generaal van oorlog ad interim is dezer dagen het navolgende besluit genomen:

« Allen twijfel willende wegnemen, welke er alsnog bij sommige korpsen mobiele schutterij, schijnt te bestaan, omtrent het voeren op de sterkte-staten van de manschappen, tot de korpsen behoorende, welke zich, voor een bepaalden tijd, bij het vaste leger, bij de marine, of bij het korps mariniers hebben verbonden;

« Overwegende tevens, dat de bedoelde manschappen, alhoewel zij onder eene vrijwillige verbindtenis bij het vaste leger, bij de marine of het korps mariniers zijn overgeplaatst, echter bij voortduring van de mobiele schutterijen blijven deel maken, tot dat zij, krachtens wettelijke bij bepalingen, of om eenige andere reden, van de verpligtingen daarbij worden ontheven; en dat zij derhalve ook, tot aan dat tijdstip op de sterkte-staten der laatstgemelde korpsen dienen te worden verantwoord, met dien verstande evenwel, dat het blijke, dat zij van dezelve slechts tijdelijk afwezig zijn;

Heeft goedgevonden te bepalen: 1º. Dat bij de korpsen mobiele schutterij de meerbedoelde manschappen op de sterkte-staten in de kolom *presenten en tijdelijke absenten* zullen worden gebragt; doch dat zij, te gelijkertijd, in de kolom *aanmerkingen* van dien staat, naauwkeurig zullen moeten worden verantwoord, door aldaar aan te geven, waar zij zich in active dienst bevinden.

« 2º. Dat alle schutters, welke om eenige andere dan de bovenvermelde reden, van de korpsen mobiele schutterij gedetacheerd mogten wezen, nogtans bij die korpsen, in de hierboven eerst opgegevene kolom, onder de presenten en tijdelijke absenten moeten worden begrepen; wordende dan ook de bestaande vroegere bepalingen deswege, bij deze, buiten effect gesteld."

— De eerste aflevering van den tweeden jaargang van *Apollo*, het in deze residentie uitgegeven wordend maandwerk, muzijk inhoudende voor de piano-forte, ziet thans het licht. Dezelve bevat: 1º vier groote walzen, voor de piano-forte, door *J. W. Kaliwoda*, kapelmeester van Z. D. H. den vorst von Furstenburg; en 2º *de Page*, woorden van den heer *de Melesville*, muzijk van *J. C. Boers*, lid van de Koninklijke hof-kapel alhier.

BREDA den 7 den September.

De op heden bepaalde groote wapenschouwing door Z. M., over de troepen in het kamp met de brigade ligte kavallerie en een aantal batterijen vereenigd, heeft geen voortgang gehad. Daarentegen hebben de troepen, die zich in het kamp bevinden, met de veld-batterij nº. 6, die tot de 1ste divisie behoort, dezen morgen eene groote militaire wandeling gemaakt en zijn daarbij door onze stad getrokken. De beide Prinsen, oudste zonen van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, bevonden zich aan het hoofd der beide door hoogstdezelven gekommandeerd wordende gedeelten van de afdeeling grenadiers.

DORDRECHT den 7den September

Mijnsheerenland heeft laatstleden Zondag een droevig voorbeeld van religie-haat opgeleverd: Bij gelegenheid dat het er kermis was, ontmoeteden twee menschen elkander in de herberg, beiden vroeger de Roomsch Katholijke godsdienst beleden hebbende, doch waarvan de een, om zijne vrouw, tot de Hervormde godsdienst overgegaan was. Laatstgemelden, door den anderen gesard, verliet weldra, om alle ruzie te ontwijken, de herberg, maar werd onmiddellijk gevolgd door den andere, en zoo maar dadelijk op de straat met het mes aangevallen; de vrouw zich, tot bescherming van haren man, tusschen beide werpende, keerde de twee eerste steken af, maar de derde steek, over de vrouw henen toegebragt, trof haren man in het hart, die nog even de kracht had om in de herberg terug te loopen en daar zielloos neer te storten. De dader is gevat en Maandag morgen gevankelijk hier binnen gebragt en in handen ven den regter overgeleverd. De vermoorde laat eene vrouw en 5 kinderen na; de moordenaar heeft eene vrouw en 3 kinderen.

AMSTERDAM, den 8sten September.

Beurs van den 7den September.

De ongunstige tijdingen, welke gisteren nopens Spanje in omloop waren, hebben zich wel niet bevestigd, doch men moet nadere berigten afwachten, doordien wij geene latere tijdingen uit Madrid dan van 27sten Augustus hebben; intusschen hebben de Spaansche schuldbrieven eenen nieuwen achteruitgang geleden, doordien dezelve te Antwerpen gisteren wederom flaauwer waren.

Fluctuatien der prijzen:

Spanje. Ardoins $28\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$ gebleven, bij zeer veel affaire; voor binnenlandsche rekening werd nog al wat gekocht; van groote stukken zijn eenige postjes à $28\frac{1}{4}$ afgegeven; Fransche uitgestelde $10\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$ bij eenige affaire.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$ in kleine postjes gedaan; 5 pCt. $102\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$ bij geene noemenswaardige affaire; kansbiljetten $23\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$ gedaan; van oude sijndicaat werd iets à $97\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$ en van nieuwe à $80\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ gedaan; oude aandeelen handelmaatschappij speelen de hoofdrol; men zoekt als om strijd daarvan te koopen en naauwelijks werd à 190 gedaan of men bood reeds 191 en bleef dit effect 193, met koopers; in nieuwe gaat bij voortduring zeer weinig om en alleen eenige kleine postjes zijn à $104\frac{3}{4}$ verhandeld.

Uitgezonderd Spaansche en binnenlandsche effecten, wordt bijna niets gedaan; alle Russische en Oostenrijksche schuldbrieven onveranderd.

Beurs van den 8sten September.

De tijdingen uit Spanje loopen heden tot den 28sten Augustus uit Madrid. De Koningin had eenige besluiten genomen tot recruteering van 50,000, en eene ligting in massa van alle weerbare manschap van 18 tot 40 jaar; deze besluiten zijn te Madrid [illegible] nu afwachten of daaraan gevolg zal gegeven worden.

Men vindt heden in verscheidene Fransche en ook in eenige Duitsche dagbladen, de tijding, dat de noordsche mogendheden in het geheel niet geneigd zijn om de beweging in Spanje goed te keuren; in hoe verre dit gegrond is, zal nader moeten blijken, intusschen blijft de ongelukkige toestand van het schiereiland nog gedurig eenen ongunstigen invloed op den koers der Spaansche schuldbrieven uitoefenen.

Fluctuatien der prijzen:

Spanje. Ardoins $28\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$ gebleven, bij geringe affaire; groote stukken zijn à 28 en $28\frac{1}{16}$ gedaan; van Passive werd iets à $9\frac{1}{2}$ en van Fransche uitgestelde à $10\frac{5}{8}$ omgezet.

Holland. Alleen onze aandeelen handelmaatschappij verdienen eenige vermelding: dezelve werden tot $193\frac{3}{4}$ toe afgegeven en bleven $195\frac{1}{2}$ na ook à 193 verhandeld zijn; in nieuwe geene affaire, $2\frac{1}{2}$ pCt $55\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$ verscheidene posten voor binnenlandsche rekening ter markt; 5 pCt. $102\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$; kansbiljetten $23\frac{5}{8}$; oude sijndicaat $97\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; nieuwe $80\frac{1}{4}$ bij zeer geringe affaire.

Rusland. Oude Russen $104\frac{7}{8}$ à 105; nieuwe $105\frac{1}{4}$; Russen van 1831 en 1833 zijn à $95\frac{3}{4}$, roebels à $67\frac{3}{4}$ gedaan.

Brazilië $86\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; *Columbia* $20\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$; coupons $3\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$.

Mengelwerk.

Wat zullen de Onderteekenaars van het viervoudig verbond nu doen?

Bij al de beraadslagingen, welke aanleiding hebben gegeven tot het sluiten van het viervoudig verbond en van deszelfs additionnele artikelen, kwam het niet in de gedachten, dat in *Spanje* de grondslagen, volgens welke de Koningin-Regentes regeerde, zouden worden omvergeworpen door de vrienden eener constitutionnele monarchie, en dat de ter uitvoering onmogelijke constitutie van 1812 uitgeroepen, door de Regentes aangenomen en tot staatsregeling voor het constitutionele *Spanje* wederom kracht van wet verkrijgen zoude. Veeleer deed de waarschijnlijkheid zich voor, dat godsdienstig geweld, gepaard aan legitimistische of volstrekt monarchale begrippen, de aanhangers van don CARLOS de zege zouden hebben bezorgd; en dat de pretendent van de broederlijke erfenis, zijne aanspraken en zijne regten hernemende, de kroon zich zoude hebben opgezet in de de hoofdstad des rijks, en het koninklijk statuut zou verbroken hebben, om eenen meer oudvaderlijken regeringsvorm in te voeren. — De uitroeping der constitutie van 1812 is een onvoorzien geval, heeft als zoodanig algemeene verlegenheid te weeg gebragt, en het den kabinetten van het vasteland zoowel als dat van *Sint-James* uiterst moeijelijk gemaakt, om voorzigtig partij te kiezen. De geschiedenis en de inhoud van de constitutie van 1812 is bekend; zij is meer republikeinsch dan monarchaal; het is een federaal sijstema, hetwelk doorstraalt in deze geheele staatsregeling; de grondwet zelve, beurtelings beëedigd en geschonden door FERDINAND, wordt door de kundigste staatslieden ongeschikt geacht voor de Spaansche natie; en velen achten dezelve onuitvoerlijk. — Geheel [illegible] weinige dagen geheel en al van gedaante veranderd [illegible] constitutionnele [illegible] regering van Koningin [illegible] nog kon veranderd worden [illegible] aangedaan; een hoop soldaten, die niet regt wisten, wat zij vragen moesten en er althans de reden niet van konden geven, heeft het koninklijk paleis ingesloten, en de uitvaardiging der constitutie van 1812 gevorderd; dat is: afgeëischt het sein tot de verbrokkeling van *Spanje*, tot de verlenging van den burgeroorlog, tot de uitdooving van de laatste vonk van ware vrijheid, van rust in de maatschappij, van vrede onder de menschen. Wanneer al die buitensporigheden nog maar *dit* konden uitwerken, dat zij gezamenlijk den burgeroorlog in de noordelijke provincien van *Spanje* zouden kunnen beeindigen, — dat zich niet laat verwachten, — dan zouden daarna nieuwe twisten het land verscheuren, wie der liberalen of der revolutionnairen het rijk zouden beheeren; dit maakt het dan ook zoo moeijelijk, om te bepalen, welke houding het vreemde legioen of de Engelsche hulptroepen hebben aan te nemen, omdat velen van oordeel zijn, dat voor eene welgeorganiseerde, constitutionele re-

gering de ultra-liberalen en revolutionnairen even zoo verderfelijk zijn als de voorstanders van een onbepaald gezag in don CARLOS. Daar gaat dan ook maar één kreet op over die uiroeping der constitutie van 1812, want de toejuichingen van revolutionnairen, als weggesleept door het glinsteren van den vorm der staatsregeling, moeten niet geteld worden, evenmin als de juichtoonen der ultra-monarchalen, die uit de daardoor ontstane verwarring zich heil voorspellen. De bevrediging van *Spanje*, de rust van dat land, verzekerd door goede instellingen, gegrond op de regten en op de behoeften van een oorspronkelijk, vrijzinnig, fier en in het zuidelijk deel des rijks vooral tot bedrijvigheid geneigd volk; dat moest het rigtsnoer zijn, zoo wel der inlandsche als der buitenlandsche staatslieden. Wie ziet dan in de uitroeping der staatsregeling van 1812 iets meer dan eene revolutionnaire beweging? De opmerking is juist; sommigen hebben uit de eerste Fransche revolutie eene algemeene theorie van staatkundige begrippen overgenomen, die aan alle volken, welke eene revolutie willen maken, voortreffelijk ten dienste staan.

Eene constituerende vergadering opent het tooneel; zij wordt vervangen door eene wetgeving, daarna komt de conventie. Maar de geschiedenis gaat verder en schrijft, dat daarna een directoire, daarna een consulschap, en ten laatste het keizerschap kwam, dat alle wetten met ijzeren kluisters bedwong, en de vrijheid, waarvoor alle partijen gestreden hadden, als nadeelig werkende op de rust der maatschappij, verwijderde van voor de oogen des volks. Wat was er evenwel niet noodig, eer men zoo ver was, dat de gapende afgrond der revolutie, welke geen moord noch regeringloosheid stuiten kon, gedempt was door de bloedige en steeds herhaalde wapenfeiten van eenen NAPOLEON BONAPARTE. Dat de daden, de oorlogsroem en het genie van dien grooten veldheer *Frankrijk* gered heeft, zou dat ontkend worden, en zou men kunnen volhouden, dat, zonder dien grooten man, het onzalige revolutionnaire *Frankrijk* toch wel tot den staat eener wel georganiseerde maatschappij zoude teruggekeerd, en niet zoude vergaan zijn, onder zijne puinhoopen? De drift naar de constitutie van 1812 is alleen gesproten uit de zucht naar gewestelijke onafhankelijkheid; eene onafhankelijkheid, die tegenover eenen veroveraar soms weldadig werken kan, maar die even verderfelijk worden kan, wanneer de algemeene belangen des rijks worden voorbij gezien; dan wordt de onafhankelijkheid eene verderfelijke verbrokkeling; en de gewestelijke voordeelen en welvaart bereiden den ondergang der slavernij van het gemeene vaderland. Wat zullen nu de afzonderlijke provincien, wat zullen de mogendheden van het viervoudig verbond doen?

De Spaansche constitutie van 1812.

De politieke wereld houdt zich thans, als bij uitsluiting, bezig met den toestand van het rampzalige *Spanje*, hetwelk, na eenen geruimen tijd de felle geeselslagen van den bloedigsten burgerkrijg, die nog aanhoudt, verduurd te hebben, nu de speelbal eener regeringloosheid dreigt te zullen worden, wier gevolgen zich niet laten vooruitzien. Er is, in de laatste dagen, en wel sedert het bekend worden der aanneming van de constitutie van 1812, veel over die bewuste constitutie gesproken; maar wij vertrouwen, dat er ook velen zijn, die met haren hoofdinhoud weinig of geene bekendschap hebben; waarom wij het niet ondienstig oordeelden, den zoodanigen dienaangaande eenig licht te geven. Om dit te doen, moeten wij echter van een vroeger tijdstip beginnen, dan dat van den 19. Maart 1812, den dag, waarop gezegde constitutie in *Spanje*, aan alle oorden, waar toen de Fransche heerschappij haren scepter niet zwaaide, den volke werd bekend gemaakt.

NAPOLEON, die het Iberische schiereiland als een aanhangsel zijns grooten rijks beschouwde, en zich in het hoofd zette, om de Pyreneën even zoo uit den weg te ruimen, als LODEWIJK XIV zulks had gedaan, namelijk door het overplanten van eenen tak zijner dynastie op den Spaanschen troon, gaf, in 1808, de Spaansche natie, over welke hij zich als voogd had opgeworpen, met zijnen broeder JOSEPH, dien hij den koningsmantel omhing, eene constitutie ten geschenk, zonder welk geschenk de nieuwbakken heerschappij bezwaarlijk kon tot stand komen.

De sluwe despoot had inmiddels de noodige voorzorgen genomen, dat deze constitutie, die erfelijk monarchaal was, hem evenmin in de volvoering zijner grootere plannen hinderlijk kon zijn, als de Westfaalsche met zijnen broeder JEROME. Het grondbeginsel der godsdienst-vrijheid werd daarbij door de opheffing der inquisitie, gelijk dat der volksbeschaving door de opheffing der kloosters, gewaarborgd. Maar de natie liet zich door dit klatergoud geenszins om den tuin leiden, het gezegde indachtig: *timeo Danaos et dona ferentes* (Ik vrees voor de Danaïden, juist omdat zij geschenken aanbieden!) Er ontwikkelde zich plotseling bij haar, die bijna 300 jaren onder eene absolute heerschappij gebukt had, een krachtgevoel, hetwelk de dagen van 1522 voor den geest terug riep, toen PADILLA voor de heilige junta te velde trok, en de zaak der vrijheid met zijn bloed bezegelde. De wonderen van den opstandsoorlog der jaren 1808 tot 1814 zijn bekend. Van 20 September des jaars 1810 waren te *Cadix* buitengewone algemeene cortes (honderd vier en dertig volksvertegenwoordigers) vergaderd, welke vergadering eindelijk aan *Spanje* eene erfelijk monarchale constitutie opdroeg, waarbij het koninklijk gezag aanmerkelijk werd besnoeid. En het is deze constitutie, wier afkondiging op den 19. Maart 1812 plaats had.

Volgens haren hoofdinhoud berust de souvereiniteit in de natie, en is deze derhalve volkomen geregtigd, grondwetten van staat daar te stellen. FERDINAND VII zat destijds te *Kalençay*, even als in 1525, na den slag bij *Pavia*, FRANS I te *Madrid*, gevangen. Bij zijne terugkeering aan de regering, zou de wettige Koning deze constitutie bezweren, onder voorbeding, dat, bijaldien hij tegen haren geest en inhoud handelde, zulks als onwettig zou worden beschouwd en hem alle gehoorzaamheid zou worden ontzegd.

De cortes waren van het denkbeeld uitgegaan, dat de volkswil zich het best door meerderheid van stemmen liet bepalen; daarom werd er een algemeen stemregt, zoo wel met betrekking tot de staatkundige korporatien als tot de municipale verkiezingen, vastgesteld. Alle twee jaren zouden de verkiezingen voor de cortes en de provinciale deputatien, en alle jaren die der stedelijke besturen plaats vinden. De koning had, volgens de grondwet van 1812, geen onbepaald *veto* meer; hij kan de cortes noch bijeenroepen noch ontbinden. De zitting der cortes vangt aan op een vast bepaald tijdstip. Wanneer zij niet vergaderd zijn, bestaat er eene uit hun midden gekozene permanente deputatie, welke met de regering werkzaam is en hare gangen bestendig gadeslaat. Deze deputatie kan, zonder toedoen des Konings, eene buitengewone cortes-vergadering bijeen roepen. Er is maar eene kamer. De staatsraden kan de koning, volgens eene door de cortes ontworpene lijst, zelf verkiezen.

Volgens deze hoofdbepalingen, stelt de constitutie van 1812 een democratisch regeringsbestuur met eenen schaduw-koning daar. De cortes hebben daarbij de vooroordeelen der natie ontzien, door het staatsopperhoofd den monarchalen naam te laten behouden, schoon er eene groote klove bestaat tusschen deze cortes-constitutie en het statuto-real, dat een geoctroijeerd charter is. Uit het aangevoerde ziet men duidelijk, dat de verkiezings-wet, wanneer dezelve zoodanig ten uitvoer gelegd wordt, als de cortes haar begrepen hebben, eene bron van nimmer eindigende onlusten worden moet. Volgens de bepalingen dier wet, is het stemregt voor *Spanje* een net, dat het geheele land omvat. De verkiezingen geschieden op drie verschillende plaatsen: in het kerspel, in het district en in de provincie. Het kerspel benoemt gedelegeerden, die in de hoofdplaats van het district bijeenkomen, om kiezers te benoemen: die zich alle twee jaren, op eenen vastgestelden dag, in de hoofdstad der provincie vereenigen, om eenen afgevaardigde voor de cortes kiezen. Door de kies-collegies der kerspelen heeft men getracht het beginsel van algemeen stemregt in beoefening te brengen. Ook de Alkaden, Regidoren en andere municipaal-beambten worden door het volk gekozen. Men heeft er in de constitutie van 1812, zoo goed mogelijk, voor gezorgd, dat de raadplegende vergaderingen altijd uit lieden bestaan, die met hunne taakvervulling genoegzaam onbekend zijn en van de noodzakelijkheid der verkiezingen geen regt begrip hebben. Zelfs met het algemeene stemregt waren de ontwerpers der bewuste constitutie niet te vreden; hun mistrouwen jegens de wetgevende magt blijkt zonneklaar uit vele artikelen. Ministers, Staatsraden, en andere door den Koning aangestelde lieden kunnen niet tot leden der cortes gekozen worden. Geen gedeputeerde mag eene plaats, waartoe de Koning de benoeming heeft, aannemen of voor een ander zoeken te verwerven. De ministers mogen, zonder voorafgegane bewilliging der cortes, de cortes-vergaderingen niet bijwonen. Afgetreden gedeputeerden kunnen niet eer, dan na eenen tusschentijd van twee jaren, weder worden ingekozen. Eindelijk, wat de hoofdzaak betreft, is de geheele veel omvattende verkiezings-organisatie buiten de bemoeijing der regering gesteld. De kerspelen, districten en provincien regelen de uitoefening van het algemeene stemregt, buiten het beheer der uitvoerende magt. De Koning heeft in deze zaak niets te zeggen noch te bevelen.

De cortes constitueren zich zelven. De provinciale deputatien komen bijeen, als het haar goeddunkt en gaan uit den municipalen werkkring in dien van het groote staatkundige gebied over; want een artikel der constitutie vordert, dat zij den cortes de schending der grondwettige regten, zoo vaak die ter harer kennis komt, zullen aantoonen.

Ziet daar den hoofdinhoud der thans zoo veel gewraakte constitutie, die FERDINAND VII, bij zijne terugkomst in *Spanje*, met al de decreten, door de cortes genomen, nietig en nul verklaarde. Zoo rustte zij tot in 1820, toen QUIROGA en RIEGO ze weder uit haren sluimer opwekten. FERDINAND bezwoer haar driemaal en maakte zich even zoo dikwerf van hare boeijen los. In 1835 werd zij het palladium der insurrectie-junta's; en thans zwaait zij haren schepter over den troon en een aanzienlijk gedeelte van *Spanje*.

De ondervinding zal de wereld nader leeren, of zij den Spanjaarden heil, rust en vrede, of het tegenovergestelde zal aanbrengen.

Het onderscheid tusschen revolutionnaire en vrijgevige beginselen.

De allertreurigste gebeurtenissen, die sedert eenige jaren ons werelddeel hebben geschokt, en waarin ons dierbaar vaderland zelf gedeeld heeft, doen elken weldenkende huiveren bij de gedachte aan nieuwe omwentelingen of aan reactien; zoodat zelfs alle denkbeeld van verandering, alle poging vooral naar verbetering wel eens wordt op zijde gesteld, uit vrees, dat, met die verandering of met die poging naar verbeteringen, de staat zou gevaar loopen het slagtoffer te worden van nieuwe omwentelingen. Door die noodlottige vrees wordt er veel goed geweerd en blijft er veel kwaads bestaan; en, wat nog meer geeft, de edelste bedoelingen worden op eene verkeerde wijze en met vooringenomenheid beoordeeld; de treffelste en gemoedelijkste vaderlanders worden miskend; men zoude hen zelfs wel achter de bank willen schuiven, indien het mogelijk ware. Het is wel altijd de geest geweest van onze regering, om niet dan zeer langzaam voort te gaan, zoo dat men het er dikwijls voor hield, dat zij stationnair bleef; zelfs sommigen meenden, achteruitgang van denkbeelden en eene terugkeering naar het geliefde oude hier en daar te kunnen waarnemen. Naar die manier van zien, zijn velen van oordeel geweest, dat de grondwet van 1814 de strekking verried, om, daargelaten de souvereiniteit, de zaken langzamerhand terug te brengen tot het geliefde voorledene; en bij nadere inzage, zal men er zich mogelijk wel mede kunnen vereenigen, omdat verre de meeste wetten, onder het vigeeren der grondwet gemaakt, onverminderd, dat zij slecht geredigeerd zijn, (tegenwoordig is het er nog niet veel beter mede gesteld) zeer geschikt schijnen, om dat doel te bereiken.

Aan de vereeniging van *Belgie* met *Nederland* hebbe men het dank te weten, dat meer liberale beginselen zijn gehuldigd geworden bij de staatsregeling, die nu in zwang is; en als aan die liberale beginselen zoo veel bij de uitvoering werd toegegeven, als die grondwet zulks toelaat, dan zou men niet zoo behoeven te zuchten naar verandering, gelijk dit nu algemeen geschiedt. Wat is het struikelblok, waarover velen gestruikeld zijn en waarover nog velen struikelen zullen, eer men

er toe gekomen is, om op meer liberalen voet de regeringswijze gevestigd te zien, bestaat in de vrees, van voor een voorstander van revolutionnaire begrippen en beginselen te worden aangezien en uitgekreten; wanneer men zich aviseert om niet eenstemmig te denken met het *'s Gravenhaagsche* kabinet. Het is meermalen gebeurd, dat, als men een denkbeeld voorstond, hetwelk aldaar niet gekoesterd werd en hetwelk toch naar luid der grondwet was, dat alsdan het verwijt gedaan werd, dat die beweringen riekten naar eene Belgische afkomst; bijv. wanneer men aan den Koning het regt ontkent om burgemeesters aan te stellen, gekozen buiten den raad. (art. 52 der grondwet;) of als men, overeenkomstig de waarheid, het dwaze aantoont, om een verscheurd kleed met nieuwe lappen op te knappen. Er is misschien niemand, die zijn gezond oordeel heeft, in ons land, die niet beschaamd zij, dat men bij ons zoo achterlijk is in het aannemen of invoeren van nieuwe uitvindingen of inrigtingen; en als men zich niet laat paaijen met fraaije beloften, dan worden diezelfde menschen, die men anders beleefdheidshalve wel eenige achting wil toedragen, gevaarlijke menschen voor den staat. Hoe menigeen, die het wel meent met regering en vaderland, ziet zich niet alzoo te leur gesteld bij de verijdeling, zonder voorafgegane proefneming, van waarlijk edelmoedige ontwerpen. De verwarde staat van ons financiewezen (die het onmogelijk maakt, om, indien het ooit moest gebeuren, dat er een ander minister van financien moest aangesteld worden, zelfs den kundigsten en vlugsten in staat te stellen, om al de raderen en schroeven te kennen, om het, door het geheimzinnige amortisatie-sijndicaat nog meer duister gemaakte, sijstema om bij ons de zaken gaande te houden,) heeft reeds menigeen op het denkbeeld gebragt, om, door vereenvoudiging, eene bezuiniging te weeg te brengen; maar wat de brave FOCKEMA te vergeefs en met bittere teleurstelling beproefde, gelukte even zoo weinig aan anderen, die de zaken eveneens inzagen; de oude verwarring is niet weggenomen; niemand, dan enkele ingewijden, doorgronden de werkzaamheden van het sijndicaat; de Oost-Indische leening verligt de schatkist niet; en — wat volgt er uit dien treurigen toestand? Dat er geen geld is, om datgeen tot stand te brengen, wat de grondwet heeft gewild, en waar het land behoefte aan heeft. Daar moet evenwel een einde aan komen; en dat kan alleen, wanneer de leden der Staten-Generaal zich niet laten verkloeken; wanneer deze, gevoelende waar zij staan, en welke belangen zij bezworen hebben voor te staan, vasthoudend genoeg zijn, om daadzaken te vorderen, in plaats van al de ijdele beloften, die ruimschoots gegeven worden, maar bitter schaars worden nageleefd. De niet herkiezing van enkele leden der tweede kamer, die bekend zijn door hunne vrijmoedige verdediging eener ordelijke wijze van regeren, is veel ter sprake gekomen. Men herinnere zich, dat er is veel te doen, omdat sedert drie en twintig jaren maar weinig is tot stand gebragt, en alles nog in eenen provisioneelen toestand verkeert, eenen toestand, die misschien weldadig is voor hen, die aan het roer zitten, omdat het nieuwe zooveel moeijelijkheid in heeft, maar die nadeelig werkt op het moreel der natie; die toch onwillekeurig vergelijkingen maakt, en die vreemd opziet, als zij ieder ander volk ziet vooruitgaan en zelve altijd op eene en dezelfde hoogte blijft, zonder vooruittegaan. De publieke geest heeft in ons land eenen geweldigen schok gekregen sedert den Belgischen opstand, eenen schok, die gunstig werken kan op de natie, wanneer zij dien publieken geest weet te doen strekken, tot bevestiging harer staatkundige, godsdienstige en burgerlijke vrijheden; en als hij in zijne vertegenwoordigers en bij het regtswezen, (dat bij allen staat van druk en vernedering, waarin het nog altijd gedompeld is, sedert den gelukkigen keer der zaken in 1813, de waardigheid en het gewigt van deszelfs hooge roeping niet vergeet;) alleen zijn heul en troost zoekt en zich wacht voor uitspattingen. Die publieke geest is echter sedert datzelfde tijdstip door velen aangezien voor eenen zeer verderfelijken geest en wordt verwisseld met omwentelingsgezindheid; en zóó heeft de Belgische revolutie ons in 1830 ontnomen, wat de vereeniging ons in 1815 had geschonken. De milde grondwet van 1815 lokt de vrije beoordeeling der handelingen van het algemeen bestuur uit; de opstand van 1830 heeft daarvoor de onregtvaardige verdenking doen ontstaan van geest van opstand, wanneer men van het in 1815 verkregen regt gebruikt maakt; het beste middel evenwel om allen tevreden te stellen, is te regeren volgens de grondwet, en die grondwettige instellingen aan de natie te geven, waarvoor zij goed en bloed en leven heeft opgezet gehad; men moet de huishouding weten te vernieuwen, wanneer het oude versleten is, of niet meer voegzaam dienen kan.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 Sept. 1 El 0 Palm 6 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 3 D.
Den 9 Sept. 1 El 0 Palm 1 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.

Getrouwd:

A. C. VONGERS,
van Arnhem,
en
J. C. M. VAN DEN BIESEN.

AMSTERDAM,
den 7den September
1836.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed alhier, tot mijne innige droefheid, mijne geliefde Echtgenoote, *HENRIETTE JOHANNA NIEUHOFF*, in den ouderdom van 47 jaren.

Den Huize NIEUWHOF, bij BARNEVELD,
den [illegible] September 1836.

J. T. CREMER.

---

§ † § DE HAVEZATE, DE *HAARE*, groot ruim 72 Bunders, onder *Olst*, in het kanton *Deventer*, aan den Straatweg van *Deventer* naar *Zwolle* gelegen, en breeder omschreven in de Haarlemsche Courant van den 11den Augustus laatstleden, zal, op den 16den dezer maand, des middags ten 3 uur, in het Logement *de Keizerskroon* te *Deventer*, door het ministerie van den Notaris Mr. *M. E. HOUCK*, bij publieke uiterlijke toewijzing, verkocht worden.

Dezelve is ingezet en verhoogd tot ƒ 32000.00 en kan intusschen nog verhoogd worden, tegen genot van 10 pC. der verhoogingen, ingeval van verkoop.

---

§ † † Mr. *R. SCHEERS VAN HARENCARSPEL*, Advocaat te *Nijmegen*, zal door den Deurwaarder *T. J. LINDGREEN*, op Woensdag den 14den September 1836, des voormiddags ten tien ure, ten huize van *J. BOSCH*, te *Pannerden*, *in de honderd morgen*, Publiek doen Verkoopen het RYSWAARDEN- en WILLIJGEN HOUT, staande in den *Klompenwaard*, te *Pannerden* voornoemd.

---

† † † Op een Landgoed, in *Gelderland*, verlangt men, tegen November, eenen TUINMAN, [illegible] getrouwd, welke bedreven is om alle vakken der *Tuinderij*, *Moeserij* en *Broeijerij*; zoo van platte glas-, als trek-kasten, en wiens vrouw eenigzins het *Koken* en *Werken* verstaat: jonge lieden, of die kinderen hebben, kan men volstrekt niet aannemen, — of wel eenen weduwenaar of vrijgezel, welke alle voorgemelde kundigheden bezit. Men kan zich aanmelden, met vermelding van tegenwoordige en vroegere diensten, godsdienst, geboorteplaats, en kunde, bij den Heer *HORSTING*, Rentmeester te *Silvolde*, bij *Doesborgh*.

---

§ § § Men verlangt uit de hand over te nemen: Eene BAROUCHETTE, ligt maar sterk, solide en net van maaksel, geschikt voor één paard, voorzien met twee banken, de voorste dubbeld, met eene opslaande afscheiding er midden op.

Met opgave van maaksel en fabrijk, en van den naasten prijs, adressere men zich, met gefrankeerde brieven, onder letter *H.* aan den Boekhandelaar en Boekdrukker *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*.

---

† † † UIT DE HAND TE KOOP: Een goed gedresseerd RIJPAARD, zijnde eene *Schimmel-Merrie*. — Nader te bevragen bij den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*.

---

† † † Zondag den 4den ll. is 's avonds, bij *Elkum*, vermist, een langharige Engelsche HOND, zijnde een reu, wit van haar met bruinen kop en drie zwarte vlekken. Die denzelven terugbrengt of weet aan te wijzen bij de Boekdrukkers *KETS* en *LAMBRECHTS* te *Doesborgh*, zal zeer goed beloond worden.

Liefhebbers van Bloembollen!

H. BOEKHORST, Bloemist aan den Utrechtschen Straatweg, bij *Arnhem*, is voorzien van schoone HIJACINTHEN van 10 tot 20 Cent, TULPEN van 2 tot 4 Cent, DUC VAN TOL à 2½ Centen per stuk, en KROKUSSEN van 50 à 60 Cent de 100 stuks, met eene menigte daarbij hoorende BOLGEWASSEN, alsmede van een zeer schoone partij nieuwe Engelsche DALIA'S, thans in bloem staande; belovende eene prompte en civiele bediening.

De Tandmeester
LEHMAN JOSEPH SON

Zal van den 12den tot den 17den September, in de *Plaats Rojaal*, te *Nijmegen*, logéren.

, Bij *H. S. J. DE GROOT*, te *'s Gravenhage*, is gedrukt en alom te bekomen voor ƒ 2-20:

De *Residentie* PASOEROEANG *op het eiland* JAVA, door *H. J. DOMIS*, *Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw enz. enz. Resident van Soerabaya enz. enz.* met verlof in Nederland, versierd met een kaartje van bovengenoemde Residentie en drie plaaten met afbeeldingen van oudheden en gezigten uit dezelve.

, De Boekhandelaar *C. A. VIEWEG*, te *Nijmegen*, heeft uitgegeven en alom verzonden:

Toonen van Verrukking en Weemoed uit de jaren [illegible], van wijlen *C. TEN HOET Jz.*, nieuwe uitgave, in [illegible] prijs ƒ 3,00

Horologie- en Uurwerkmakers Handboek, met [illegible] uitslaande Platen en vele Tabellen, door *J. D. SMID*, nieuwe uitgave; prijs ƒ 5,00

Handleiding tot het stellen van Bliksem-afleiders, door Z. E. den Heer Luitenant-Generaal baron *KRAYENHOFF*, in groot 8o., met eene plano uitslaande Plaat; prijs . . . . ƒ 0,80

Men verwarre deze uitgave niet met het stukje, aangekondigd door de Heeren *Erven DOORMAN* te *'s Gravenhage*, onder den titel van *Voorschriften wegens het plaatsen van Bliksem-afleiders, à 40 Cents*, alzoo dit slechts Voorschriften bevat, den 1sten December 1818 gegeven, door Z. E. den Heer toemaligen Inspecteur-Generaal, aan de Militaire Ingenieurs, wegens het plaatsen van Bliksem-Afleiders op de Buskruid-Magazijnen, enz.

Te ARNHEM, bij C. A THIEME, Boekdrukker.